

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Teoretyczne podstawy opieki Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Pedagogika		Cykl dydaktyczny 2026/27
Specjalność Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza		Kod zajęć 11PEDPOWN.12.10678.26
Jednostka organizacyjna Wydział Studiów Edukacyjnych		Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Fakultatywny specjalnościowy
Forma studiów studia niestacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Aneta Mac	
Prowadzący zajęcia	Aneta Mac, Waldemar Segiet	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Zaliczenie z oceną; w tym zajęcia zdalne: ◦ Wykład synchroniczny: 8 • Konwersatorium: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy z zakresu systemu pojęć niezbędnych do zrozumienia i interpretacji zjawisk opieki
C2	Przekazanie wiedzy dotyczącej miejsca teorii opieki w pedagogice i jej genezy
C3	Przekazanie wiedzy dotyczącej związków opieki z innymi rodzajami działalności pedagogicznej: wychowaniem, nauczaniem
C4	Przekazanie wiedzy na temat struktury opieki, a w szczególności teorii potrzeb, funkcji i postaw opiekuńczych, sytuacji opiekuńczych, czynności opiekuńczych i atmosfery opieki
C5	Przekazanie wiedzy niezbędnej do świadomego i racjonalnego pełnienia roli opiekuna w różnych środowiskach i różnych instytucjach; m.in. wiedzy dotyczącej zasad, powinności oraz form i metod opieki
C6	Nabycie umiejętności diagnozowania i projektowania działań opiekuńczych wobec podopiecznego

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna terminologię, niezbędną do zrozumienia i interpretacji procesu i zjawisk opieki; zna miejsce teorii opieki w pedagogice i rozumie jej związki z innymi dyscyplinami nauk	PED_K1_W01	Kolokwium pisemne
W2	zna genezę opieki, potrafi wskazać prekursorów pedagogiki opiekuńczej i ich dzieło	PED_K1_W02	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
W3	zna i rozumie związki opieki z innymi rodzajami działalności pedagogicznej: wychowaniem i nauczaniem	PED_K1_W02	Kolokwium pisemne
W4	zna strukturę opieki, a w szczególności teorię potrzeb, funkcje i postawy opiekuńcze, sytuacje opiekuńcze, czynności opiekuńcze i atmosferę opieki	PED_K1_W04	Kolokwium pisemne
W5	posiada wiedzę dotyczącą procesu opieki; jej cech, etapów rozwoju samodzielności, sprawności i niezależności życiowej dzieci i młodzieży	PED_K1_W02, PED_K1_W04	Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	rozpoznaje i potrafi wskazać zależności, podobieństwa i różnice między opieką a pomocą i wsparciem	PED_K1_U01	Kolokwium pisemne
U2	umie wykorzystać zdobytą wiedzę dla opisywania i wyjaśniania różnego rodzaju zjawisk w opiece	PED_K1_U01, PED_K1_U02	Kolokwium pisemne
U3	potrafi planować oddziaływania opiekuńcze w skali działalności indywidualnej oraz funkcjonowania placówki opiekuńczej	PED_K1_U03	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
U4	potrafi wskazać obowiązki i kompetencje opiekuna	PED_K1_U03, PED_K1_U06	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	dostrzega dylematy etyczne związane z rolą opiekuna	PED_K1_K02, PED_K1_K03	Kolokwium pisemne
K2	dostrzega możliwości i perspektywy samorozwoju w zawodzie opiekuna	PED_K1_K01, PED_K1_K03	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
K3	w sposób odpowiedzialny i krytyczny wykorzystuje media cyfrowe oraz szanuje prawo własności intelektualnej	PED_K1_K03	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Miejsce pedagogiki opiekuńczej w systemie nauk społecznych. Geneza i rozwój pedagogiki opiekuńczej	W1, W2	Konwersatorium, Wykład synchroniczny
2.	Opieka w systemie pojęć, różne perspektywy i wymiary opieki, wieloznaczność i złożoność pojęcia, związki opieki z wychowaniem i nauczaniem	W3	Konwersatorium, Wykład synchroniczny
3.	Struktura opieki (potrzeby ponadpodmiotowe i ich diagnozowanie, funkcje i postawy opiekuńcze, sytuacje i czynności opiekuńcze. Atmosfera opieki.	W4, U2	Wykład, Konwersatorium, Wykład synchroniczny
4.	Cechy opieki. Etapu rozwoju samodzielności, sprawności i niezależności życiowej dzieci i młodzieży	W5	Wykład, Konwersatorium
5.	Opieka a pomoc i wsparcie	U1	Wykład, Konwersatorium
6.	Cechy, obowiązki i kompetencje opiekuna. Etyka w zawodzie opiekuna	U4, K1, K2, K3	Wykład, Konwersatorium
7.	Oddziaływania opiekuńcze w rodzinie, szkole, rodzinnych domach dziecka i innych placówkach opiekuńczo – wychowawczych	U3	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
-------------	--------------------------

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	uzyskanie pozytywnej oceny będąca rezultatem analizy odpowiedzi na pytania kolokwium i przypisania odpowiedziom punktów: na bdb - powyżej 90% możliwych do uzyskania punktów na db+ - między 81 a 90% możliwych do uzyskania punktów na db - między 71% a 80% możliwych do uzyskania punktów na dst+ - między 61% a 70% możliwych do uzyskania punktów na dst - między 51% a 60% możliwych do uzyskania punktów na ndst - mniej niż 51%
Konwersatorium	uzyskanie pozytywnej oceny będąca rezultatem analizy odpowiedzi na pytania kolokwium i przypisania odpowiedziom punktów: na bdb - powyżej 90% możliwych do uzyskania punktów na db+ - między 81 a 90% możliwych do uzyskania punktów na db - między 71% a 80% możliwych do uzyskania punktów na dst+ - między 61% a 70% możliwych do uzyskania punktów na dst - między 51% a 60% możliwych do uzyskania punktów na ndst - mniej niż 51% - pozytywna ocena z prezentacji wybranej placówki opiekuńczo - wychowawczej wg kryteriów: -bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobre przygotowanie prezentacji spełniającej wszystkie kryteria wskazane przez prowadzącego - dobry plus (+db; 4,5): poprawne przygotowanie prezentacji spełniającej wszystkie kryteria wskazane przez prowadzącego, drobne błędy faktograficzne - dobry (db; 4,0): poprawne przygotowanie prezentacji spełniającej większość kryteriów wskazanych przez prowadzącego, błędy językowe i faktograficzne - dostateczny plus (+dst; 3,5): przygotowanie prezentacji z błędami niewymagającymi poprawy, błędy stylistyczne - dostateczny (dst; 3,0): przygotowanie prezentacji z błędami wymagającymi poprawy, błędy językowe i faktograficzne - niedostateczny (ndst; 2,0): brak prezentacji

Literatura

Obowiązkowa

1. Albański L., Gola S., Wybrane zagadnienia z pedagogiki opiekuńczej, Jelenia Góra 2013
2. Badora S., Stojcka - Zuber R. (red.) Pedagogika wobec problemów opieki i resocjalizacji, Tarnobrzeg 2005
3. Jundziłł E., Pawłowska R. (red.), Pedagogika opiekuńcza, przeszłość - teraźniejszość - przyszłość, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2008

Dodatkowa

1. Pyrzyk I., Rozwój teorii i metod polskiej pedagogiki opiekuńczej, Toruń 2006
2. Muszyńska E., Miejsce opieki we współczesnej pedagogice, Rocznik Lubuski, T38, cz.2, 2012

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Konwersatorium	15
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	30

Przygotowanie do zaliczenia	40
Przygotowanie do zajęć	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 140
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PED_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia oraz uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych
PED_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością i samodzielnością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego, myśli i działa w sposób przedsiębiorczy
PED_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz wymaga tego od innych, dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań, postępuje zgodnie z zasadami etyki oraz podejmuje działania na rzecz rozwoju etosu pedagoga, dba o dorobek i tradycje zawodu
PED_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego oraz wykorzystywać ją do formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów oraz wykonywania zadań o różnym stopniu złożoności w nieprzewidywalnych warunkach
PED_K1_U02	Absolwent/ka potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów oraz dokonuje ich krytycznej analizy, syntezy oraz twórczej interpretacji
PED_K1_U03	Absolwent/ka potrafi oceniać przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności pedagogicznej, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego; potrafi dobierać właściwe sposoby rozwiązywania problemów pedagogicznych wykorzystując metody i narzędzia, adaptować określone metody działania do zaistniałych sytuacji z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno- komunikacyjnych (ICT)
PED_K1_U06	Absolwent/ka potrafi planować i realizować własne uczenie się przez całe życie oraz projektować ścieżkę własnego rozwoju
PED_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu terminologię używaną w pedagogice z uwzględnieniem terminologii związanej z wybranym modułem specjalnościowym, rozumie jej źródła oraz miejsce pedagogiki w systemie nauk i jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi; a także filozoficzne, społeczno-kulturowe, historyczne, biologiczne, psychologiczne i medyczne podstawy działalności pedagogicznej
PED_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu teorie stosowane w pedagogice dotyczące socjalizacji, wychowania, edukacji i rozwoju człowieka z uwzględnieniem wiedzy z zakresu wybranego modułu specjalnościowego, obejmującą terminologię, teorię i metodykę
PED_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu rodzaje struktur i więzi społecznych, instytucje życia społecznego, środowiska wychowawcze z uwzględnieniem środowisk związanych z wybranym modułem specjalnościowym, a także procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego